

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2008. április 15.*

A C-390/06. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale ordinario di Roma (Olaszország) a Bírósághoz 2006. szeptember 19-én érkezett, 2006. június 14-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Nuova Agricast Srl**

és

a **Ministero delle Attività Produttive**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, G. Arestis és U. Løhmus tanácselnökök, A. Borg Barthet, M. Ilešič (előadó), J. Malenovský, J. Klučka, E. Levits és C. Toader bírák,

* Az eljárás nyelve: olasz.

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: H. von Holstein hivatalvezető-helyettes,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. szeptember 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Nuova Agricast Srl képviselőjében A. Calabrese, avvocato,
- az olasz kormány képviselőjében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: V. Russo, avvocato dello Stato,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében E. Righini és V. Di Bucci, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2007. november 27-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Bizottság 2000. július 12-i határozatának érvényességére vonatkozik, amelyben a Bizottság nem emelt kifogást az Olaszország

válságban lévő tartományait érintő, 2006. december 31-ig szóló beruházási támogatási programmal szemben (az N 715/99. sz. állami támogatás – Olaszország) (a továbbiakban: vitatott határozat), és amelyről összefoglaló közlemény jelent meg az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* (HL C 278., 26. o.).

- 2 A kérelmet a Nuova Agricast Srl (a továbbiakban: Nuova Agricast), az olaszországi Puglia tartományban letelepedett vállalkozás által a Ministero delle Attività Produttive (termelési tevékenységek minisztériuma) ellen benyújtott kereset alapján indult eljárás keretében terjesztették elő, amely az állami támogatás elmaradásában megnyilvánuló azon kár megtérítésére irányul, amelyet e vállalkozás az olasz hatóságok által a vitatott határozat elfogadását megelőzően az Európai Közösségek Bizottságával folytatott tárgyalások során tanúsított felróható magatartás következtében szenvedett el.

Jogi háttér

A 659/1999/EK rendelet

- 3 Az [EK 88.] cikk alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) (2) preambulumbekzdéséből következően a rendelet a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban szabályozza és megszilárdítja a Bizottság állami támogatások terén kialakított ellenőrzési gyakorlatát.
- 4 E rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében „új támogatás” az olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is.

5 A 659/1999 rendelet 2. cikke így rendelkezik:

„(1) Amennyiben arról a Szerződés [89.] cikke vagy az egyéb rendelkezései szerinti rendeletek másként nem rendelkeznek, az érintett tagállam az új támogatás nyújtására vonatkozó tervezeteket kellő időben bejelenti a Bizottságnak. A Bizottság késelelem nélkül tájékoztatja az érintett tagállamot a bejelentés kézhezvételéről.

(2) A bejelentésben az érintett tagállam megad minden szükséges információt, hogy lehetővé tegye a Bizottság számára a 4. és 7. cikk szerinti határozat meghozatalát (a továbbiakban: »teljes bejelentés«).

6 A 659/1999 rendelet 4. cikkének (2)–(4) bekezdése így rendelkezik:

„(2) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy a bejelentett intézkedés nem valósít meg támogatást, megállapítását határozatban rögzíti.

(3) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy nem merült fel kétség a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, és amennyiben az a Szerződés [87.] cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, a Bizottság úgy határoz, hogy az intézkedés összeegyeztethető a közös piaccal (a továbbiakban: »kifogást nem tartalmazó határozat« [helyes fordítása: kifogást nem emelő határozat]). A határozat megjelöli, hogy a Szerződésben szereplő melyik kivétel került alkalmazásra.

(4) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy kétség merült fel a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, a Szerződés [88.] cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezéséről dönt (a továbbiakban: »hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat«).

- 7 A 659/1999 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a]mennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az érintett tagállam által a 2. cikk szerint bejelentett intézkedésről nyújtott információ hiányos, minden szükséges további információt megkér”.

Az Olaszország válságban lévő tartományait érintő, 1999. december 31-ig jóváhagyott beruházási támogatási programok

- 8 A Mezzogiornóban történő rendkívüli beavatkozás sarkalatos szabályait tartalmazó, 1986. március 1-jei 64. sz. törvény refinanszírozására (Rifinanziamento della legge 1° marzo 1986, n. 64, recante disciplina organica dell'intervento straordinario nel Mezzogiorno) vonatkozó, 1992. október 22-i 415. sz. törvényrendelettel (az 1992. október 22-i 249. sz. GURI, 3. o.) – amelyet módosítás után törvényi szintre emelt az 1992. december 19-i 488. sz. törvény (az 1992. december 21-i 299. sz. GURI, 3. o., valamint helyesbítés: az 1992. december 23-i 301. sz. GURI, 40. o.; a továbbiakban: 488/1992. sz. törvény), ezt a törvényt pedig magát is módosította az 1993. április 3-i 96. sz. törvényerejű rendelet (az 1993. április 5-i 79. sz. GURI, 5. o.) – az olasz jogalkotó olyan pénzügyi intézkedéseket írt elő, amelyek arra kívánták ösztönözni a vállalkozásokat, hogy az ország válságban lévő tartományaiban fejlesszenek bizonyos termelő tevékenységeket.
- 9 A Bizottság 1995. március 1-jén és 1997. május 21-én két határozatot fogadott el, amelyekben először 1996. december 31-ig, majd 1999. december 31-ig nem emelt kifogást a 488/1992. sz. törvényen és az annak végrehajtására vonatkozó különböző

rendelkezéseken alapuló, egymást követő támogatási programokkal szemben (az N 40/95. és az N 27/A/97. sz. állami támogatás). Ezekről a határozatokról összefoglaló közlemények jelentek meg az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*, mégpedig az 1995. március 1-jei határozatról 1995. július 18-án (HL 1995. C 184., 4. o.), az 1997. május 21-i határozatról pedig 1997. augusztus 8-án (HL 1997. C 242., 4. o.; a továbbiakban: 1997-es határozat).

- 10 Az 1997-es határozattal engedélyezett támogatási program (a továbbiakban: 1997–1999-es támogatási program) végrehajtási szabályait először a Comitato interministeriale per la programmazione economica (Gazdasági tervezésért felelős tárcaközi bizottság) 1992. április 27-i, a 488/1992. sz. törvény 1. cikke (2) bekezdésének értelmében nyújtott támogatásokról szóló iránymutatását (direttive per la concessione di agevolazioni ai sensi dell'art. 1, comma 2, del decreto-legge 22 ottobre 1992, n. 415, convertito nella legge 19 dicembre 1992, n. 488, in tema di disciplina organica dell'intervento straordinario nel Mezzogiorno) tartalmazó, az említett Bizottság 1996. december 18-i határozatával (az 1997. március 25-i 70. sz. GURI, 35. o.) módosított határozata (az 1995. június 20-i 142. sz. GURI, 17. o.), másodszer a Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato (Ipari, Kereskedelmi és Kézműipari Minisztérium, a továbbiakban: MICA) 1995. október 20-i, az ország válságban lévő tartományainak termelő tevékenységeit elősegítő támogatások odaítélésének és nyújtásának részletes szabályait és eljárásait tartalmazó rendelkezések (regolamento recante le modalità e le procedure per la concessione ed erogazione delle agevolazioni in favore delle attività produttive nelle aree depresse del Paese) megállapításáról szóló, az említett minisztérium 1997. július 31-i 319. sz. rendeletével (az 1997. szeptember 22-i 221. sz. GURI, 31. o.) módosított 527. sz. rendelete (az 1995. december 15-i 292. sz. GURI, 3. o.), harmadszor pedig a MICA 1997. november 20-i 234363. sz. magyarázó közleménye (az 1997. december 15-i 291. sz. GURI rendes melléklete) állapította meg.

- 11 Ezek a végrehajtási szabályok többek között az alábbiakat írták elő:

– a pénzügyi források minden évre vonatkozóan két egyenlő részre voltak felosztva, és mindkét részt a kérelmek benyújtására vonatkozó külön pályázati felhívás

keretében ítélték oda; a források elosztásának módját ugyanakkor rendelettel lehetett módosítani az abban az évben rendelkezésre álló pénzeszközök függvényében, amelyeket a források érintettek, különösen úgy, hogy e forrásokat egyetlen pályázati felhívás keretében ítéljék oda;

- a pályázati felhívás alapján benyújtott kérelmeket megvizsgálták az erre kijelölt bankok, amelyek rendeletben meghatározott, „indicatorinek” nevezett szempontok (a továbbiakban: értékelési mutatók) alapján bizonyos pontszámot ítélték oda a kérelmekre;

- a MICA a bankok által végzett vizsgálat eredményei alapján tartományi rangsorokat állapított meg, amelyekben a kérelmeket az elért pontszámok szerinti csökkenő sorrendbe állította, és rendeletet hozott a támogatásoknak a rangsorban feltüntetett kérelmek vonatkozásában történő odaítéléséről, amelyre az első helyen álló kérelemtől kezdve, az adott pályázati felhívással érintett alapok kimerüléséig került sor;

- a támogatható kiadások azok voltak, amelyek az állami támogatás iránti kérelem benyújtásának alapjául szolgáló felhívást megelőző felhívás lezárásának időpontját követő naptól kezdve merültek fel, kivéve a mérnöki tervezéssel és egyéb tanulmányokkal, valamint a vállalkozás területének megszerzésével és elrendezésével kapcsolatos kiadásokat, amelyek a kérelem benyújtásának időpontját megelőző tizenkettedik hónaptól kezdve voltak támogathatók;

- azok a vállalkozások, amelyeknek a kérelme bekerült a tartományi rangsorba, viszont azért nem részesülhettek támogatásokban, mert az érintett pályázati felhívásra vonatkozó források alacsonyabbak voltak az igényelt támogatások teljes összegénél, egyrészt még egyetlen alkalommal újból benyújthatták ugyanazon tervet, azon megfelelő pályázati felhívásra, amely közvetlenül azt a pályázati felhívást követte, amelynek alapján a kérelmet először benyújtották, a terv értékelési

mutatóinak módosítása nélkül (a kérelem „automatikus bekerülésének” nevezett mechanizmus), másrészt pedig lemondhattak az automatikus bekerülésről, és az első olyan megfelelő pályázati felhívásra, amely azt a pályázati felhívást követte, amelynek vonatkozásában lemondtak az említett automatikus bekerülésről, újból benyújthatták ugyanazon tervet, a támogatás iránti kérelem versenyképebbé tétele érdekében részben vagy egészben módosítva az értékelési mutatókat, anélkül azonban, hogy ez a módosítás a terv lényegi elemeit érinthette volna (a kérelem „újrafogalmazásának” nevezett mechanizmus); az eredeti kérelmekre alkalmazandó feltételek a kiadások támogathatósága érdekében mindkét esetben érvényesen fenntarthatók voltak.

A regionális állami támogatásokról szóló iránymutatások

- 12 A Bizottság 1998-ban a regionális állami támogatásokról szóló iránymutatásokat tett közzé (HL 1998. C 74., 9. o.; a továbbiakban: iránymutatások), amely 4.2. pontjának harmadik bekezdése kimondja, hogy „támogatási programoknak ezenkívül meg kell határozniuk azt, hogy a támogatást még a projekt megkezdése előtt kell kérelmezni”.
- 13 Az iránymutatások 6.1. pontjának első bekezdése értelmében „[a] fenti 6.2. és 6.3. pontban megállapított átmeneti rendelkezések kivételével a Bizottság a regionális támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségét ennek az iránymutatásnak az alapján állapítja meg, amint az hatályba lép”.

A vitatott határozat és az Olaszország válságban lévő tartományait érintő, 2000. január 1-jétől 2006. december 31-ig jóváhagyott beruházási támogatási program

- 14 Az olasz hatóságok 1999. november 18-án, az EK 88. cikk (3) bekezdésének alkalmazásával bejelentették a Bizottságnak a 2000. január 1-jétől alkalmazandó és a 488/1992. sz. törvényen alapuló támogatási programra vonatkozó tervet, amelyet a Bizottság N 715/99. szám alatt vett nyilvántartásba.

- 15 Az olasz hatóságok több levélváltás, valamint egy, az olasz kormány és a Bizottság képviselőinek részvételével tartott egyeztetés után módosították a támogatási program tervét.
- 16 A Bizottság a 2000. július 12-én elfogadott és az Olasz Köztársasággal a 2000. augusztus 2-i, SG(2000) D/105754. sz. levélben közölt vitatott határozattal úgy döntött, hogy nem emel kifogást a 2006. december 31-ig terjedő támogatási programmal (a továbbiakban: 2000–2006-os támogatási program) szemben.
- 17 A vitatott határozat olyan rendelkezést tartalmaz, amely kifejezetten arra irányul, hogy jóváhagyja az említett támogatási program azon intézkedéseit, amelyek az 1997–1999-es támogatási programmal való átmenetet biztosítják (a továbbiakban: átmeneti rendelkezés). Ennek a rendelkezésnek a szövege a következő:

„Kizárólag a szóban forgó program első végrehajtása, vagyis az e program alapján meghirdetett első pályázati felhívás alkalmával – feltéve, hogy a támogatás iránti kérelmeket minden esetben a beruházási tervek végrehajtásának megkezdése előtt be kell nyújtani –, kivételesen támogathatóknak minősülnek az [1997–1999-es támogatási program] alapján meghirdetett utolsó pályázati felhívásra benyújtott azon kérelmek, amelyeket támogathatóknak minősítettek, viszont az adott pályázati felhívásra kijelölt pénzügyi források korlátozottsága következtében nem részesültek semmilyen támogatásban.”

- 18 A MICA e határozat alapján, a 2000–2006-os támogatási program végrehajtási szabályainak meghatározása céljából Basilicata, Calabria, Campania, Puglia, Szardínia és Szicília tartományok tekintetében elfogadta a 2000. július 14-i, az ország válságban lévő tartományaiban folytatott termelő tevékenységek céljára nyújtott, a 488/1992. sz. törvény szerinti támogatásokkal kapcsolatos maximális engedélyezett intézkedésekről (misure massime consentite relative alle agevolazioni in favore delle attività produttive nelle aree depresse del Paese di cui alla legge n. 488/1992 per le

regioni Basilicata, Calabria, Campania, Puglia, Sardegna e Sicilia) szóló rendeletet (a 2000. július 18-i 166. sz. GURI, 9. o.), valamint a 2000. július 14-i, 9003. sz. magyarázó közleményt (a 2000. július 28-i 175. sz. GURI rendes melléklete).

- 19 E rendelet egyetlen cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy támogatások ítéltetők oda „a legutóbbi megfelelő pályázati felhíváshoz kapcsolódó programok keretein belül támogathatónak bizonyuló azon kiadások alapján [...], amelyek kedvező elbírálást nyertek, viszont a pénzügyi források elégtelensége folytán nem részesültek támogatásban”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 20 A MICA 1997. december 1-jén, az 1997–1999-es támogatási program keretében közzétette a támogatás iránti kérelmek benyújtására irányuló harmadik pályázati felhívást, amely az ipari ágazatra, 1998 első félévére vonatkozott (a továbbiakban: harmadik pályázati felhívás).
- 21 Az érdekelt vállalkozások 1998. március 16-ig nyújthatták be támogatás iránti kérelmeiket. Azoknak a költségeknek a finanszírozását kérhették, amelyek az előző pályázati felhíváshoz (második pályázati felhívás) kapcsolódó kérelmek benyújtására nyitva álló határidő lejártát, vagyis 1997. január 1-jét követő naptól kezdődően merültek fel.
- 22 A Nuova Agricast 1998. február 9-én a harmadik pályázati felhívás alapján támogatás iránti kérelmet nyújtott be. Ez a kérelem, amelyet támogathatónak minősítettek, a MICA 1998. augusztus 14-i rendelete értelmében bekerült a Puglia tartományra vonatkozó kérelmek rangsorába. Az említett kérelemnek a rangsorban elfoglalt helyét figyelembe véve azonban a Nuova Agricast az alapok elégtelensége folytán nem kapta meg a kért támogatást.

- 23 Időközben közzétették a támogatás iránti kérelmek benyújtására irányuló negyedik pályázati felhívást, amely az ipari ágazatra, 1998 második félévére vonatkozott (a továbbiakban: negyedik pályázati felhívás).
- 24 A Nuova Agricast 1998. szeptember 16-án lemondott a kérelmének a negyedik pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba történő automatikus bekerüléséről, annak érdekében, hogy az újrafogalmazott kérelmet újból benyújthassa az e pályázati felhívást követő első megfelelő pályázati felhívásra.
- 25 Az olasz hatóságok azonban 1999. december 31., vagyis az 1997–1999-es támogatási program lejárta előtt egyetlen megfelelő pályázati felhívást sem tettek közzé.
- 26 2000. július 14-én, vagyis a 2000–2006-os támogatási program hatálybalépését követően az olasz hatóságok közzétették a támogatás iránti kérelmek benyújtására irányuló nyolcadik pályázati felhívást, amely az ipari ágazatra vonatkozott (a továbbiakban: nyolcadik pályázati felhívás).
- 27 A 2000–2006-os támogatási program keretében irányadó feltételek alapján a Nuova Agricast újrafogalmazott kérelmét – amely nem részesülhetett a vitatott határozatban foglalt átmeneti rendelkezésből származó előnyben – elfogadhatatlannak minősítették, és nem került be a nyolcadik pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba.
- 28 Ezért a Nuova Agricast az ugyanezen helyzetben lévő egyéb olasz vállalkozásokkal együtt benyújtotta az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságához a vitatott határozat megsemmisítése iránti első keresetet. Az Elsőfokú Bíróság a T-98/04. sz., Nuova Agricast és társai kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott végzésében a keresetet mint elfogadhatatlant elutasította azzal az indokolással, hogy azt az EK 230. cikk negyedik bekezdésében előírt két hónapos határidő lejártát követően nyújtották be.

- 29 A Nuova Agricast 2005. szeptember 21-én benyújtotta az Elsőfokú Bírósághoz a T-362/05. számon nyilvántartásba vett második keresetet, amely arra irányult, hogy az Elsőfokú Bíróság kötelezze a Bizottságot a Nuova Agricast által a vitatott határozat elfogadása következtében állítólagosan elszenvedett kár megtérítésére. Ez az eljárás jelenleg folyamatban van.
- 30 A Nuova Agricast ezenkívül keresetet indított a Tribunal ordinario di Roma (a római rendes bíróság) előtt a – MICA feladatait átvevő – Ministero delle Attività Produttive ellen annak érdekében, hogy a bíróság kötelezze őt a Nuova Agricast által a kért támogatás elmaradásának ténye folytán állítólagosan elszenvedett kár megtérítésére.
- 31 A fenti eljárás keretében a Nuova Agricast többek között azt állította, hogy a támogatási program 1999. december 31. utáni megújítása érdekében a Bizottsággal folytatott tárgyalások során az olasz állam nem védte megfelelően azoknak a vállalkozásoknak a szerzett jogait, amelyek, hozzá hasonlóan, lemondtak a negyedik pályázati felhíváshoz – amely az ipari ágazatban az 1997–1999-es támogatási program lejárta előtti utolsó pályázati felhívásnak bizonyult – kapcsolódó rangsorba történő automatikus bekerülésről annak érdekében, hogy az e felhívást követő első megfelelő pályázati felhívásra újrafogalmazott kérelmet nyújthassanak be. Az olasz állam ugyanis megtévesztette a Bizottságot, amennyiben elmulasztotta tájékoztatni arról, hogy ezek a vállalkozások maguk is szerzett jogok jogosultjai, ezáltal pedig megsértette az említett vállalkozások arra vonatkozó jogos bizalmát, hogy lehetőségük lesz újrafogalmazott kérelmet benyújtani.
- 32 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a Nuova Agricastnak „megfelelő jogi érdeke” fűződött ahhoz, hogy az újrafogalmazott kérelme bekerüljön azon pályázati felhívást követő, legközelebbi megfelelő pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba, amelynek kapcsán lemondott az eredeti kérelmének automatikus bekerüléséről.
- 33 Ebből következően a vitatott határozat a Nuova Agricast jogos bizalmával történő végleges visszaélést valósított meg, mivel az 1997–1999-es támogatási programhoz képest módosította a 2000–2006-os támogatási programot annak előírásával, hogy a támogatott terveknek csak azok a végrehajtási kiadásai támogathatók, amelyeket a

támogatás iránti kérelem benyújtását követően eszközöltek (a támogatás szükségességének elve), ugyanakkor kizárólag azon kérelmek esetében tette lehetővé az ettől az elvtől átmeneti és kivételes jelleggel történő eltérést, amelyek az 1997–1999-es támogatási program fennállása alatt közzétett utolsó pályázati felhívás keretében nem nyertek támogatást.

- 34 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy a Nuova Agricast által előterjesztett kártérítési kérelem elbírálása érdekében meg kell vizsgálnia, hogy fennáll-e okozati összefüggés az olasz államnak felrótt mulasztások és az állítólagosan elszenvedett kár között.
- 35 Mivel a vitatott határozat – amely a kérdést előterjesztő bíróság szerint az elszenvedett kár kiváltó okát („eventum damni”) képezi – az olasz államnak felrótt, a Bizottság pontos tájékoztatásának elmaradásában vagy nem pontos tájékoztatásában megnyilvánuló magatartás és a Nuova Agricast által állítólagosan elszenvedett kár felmerülése közé illeszkedik, a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy az e magatartás és e kár közötti okozati összefüggés megállapítása érdekében meg kell vizsgálnia, hogy az említett kár elkerülhető lett volna-e abban az esetben, ha az olasz állam más magatartást tanúsított volna, ennek érdekében pedig meg kell vizsgálnia, hogy a Bizottság eltérő tartalmú átmeneti rendelkezést fogadott volna-e el abban az esetben, ha „pontos és maradéktalan tájékoztatást kapott volna a 488/1992. sz. törvény alapján nyújtandó támogatásokban érdekelt vállalkozások jogi helyzetéről”.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az eltérő, a Nuova Agricast számára kedvező eredmény bizonyosságának bizonyítása feltételezi a vitatott határozatban foglalt átmeneti rendelkezés érvénytelenségének amiatt történő megállapítását, hogy ez a rendelkezés figyelmen kívül hagyja a közösségi jogrend szabályait és elveit.
- 37 A kérdést előterjesztő bíróság először azt kívánja megtudni, hogy az átmeneti rendelkezés, amennyiben annak előnyéből nem részesülnek a Nuova Agricasttal azonos helyzetben lévő vállalkozások, nem minősül-e érvénytelennek az egyenlő bánásmód elvének megsértése miatt.

38 E bíróság ugyanis úgy ítéli meg, hogy az 1997–1999-es támogatási program jóváhagyásának lejártakor a vállalkozásoknak három kategóriája létezett:

- az olyan vállalkozások, mint a Nuova Agricast, amelyeknek a támogatás iránti kérelme bekerült a harmadik pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba, viszont az e pályázati felhívás alapján kért támogatást a rendelkezésre álló alapok elégtelensége folytán nem kapták meg, ezért lemondtak a negyedik pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba történő automatikus bekerülésről, annak érdekében, hogy az újrafogalmazott kérelmet újból benyújthassák az e felhívást követő első megfelelő pályázati felhívásra (a továbbiakban: első kategóriába tartozó vállalkozások);
- azok a vállalkozások, amelyeknek a kérelme bekerült a negyedik pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba, viszont a kért támogatást a rendelkezésre álló alapok elégtelensége folytán nem kapták meg (a továbbiakban: második kategóriába tartozó vállalkozások);
- azok a vállalkozások, amelyek még nem nyújtottak be támogatás iránti kérelmet, jóllehet a beruházási tervük már folyamatban volt (a továbbiakban: harmadik kategóriába tartozó vállalkozások).

39 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt úgy ítéli meg, hogy az első és a harmadik kategóriába tartozó vállalkozások, amelyek azonos módon voltak kizárva az átmeneti rendelkezés előnyéből, nem voltak azonos helyzetben, tehát nem azonos bánásmódban kellett volna részesíteni őket. Másrészt úgy véli, hogy az első és a második kategóriába tartozó vállalkozások hasonló jogi helyzetben voltak, vagyis az első kategóriának a második kategóriával azonos módon részesülnie kellett volna az átmeneti rendelkezés előnyében.

40 A kérdést előterjesztő bíróság másodszor azt kívánja megtudni, hogy az átmeneti rendelkezés nem minősül-e érvénytelennek az EK 253. cikkben előírt, a közösségi intézmények által elfogadott aktusok indokolására vonatkozó kötelezettség megsértése miatt.

41 Ilyen körülmények között a Tribunale ordinario di Roma úgy határozott, hogy felfüggeszti az előtte folyamatban lévő eljárást, és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„[É]rvényes-e a [vitatott határozat] kizárólag azon átmeneti rendelkezés vonatkozásában, amely – a szóban forgó program első alkalmazásának esetére – kizárólag azon kérelmek javára rendelkezik a »támogatás szükségességének« elvétől történő kivételes eltérésről, amelyeket »a Bizottság által 1999. december 31-ig jóváhagyott előző program alapján szervezett utolsó pályázati felhívás alkalmával nyújtottak be, és amelyeket támogathatóknak minősítettek, viszont az e pályázati felhívásra kijelölt pénzügyi források elégtelensége folytán nem részesültek támogatásban« [...], amelynek következtében – az egyenlő bánásmód elvének és az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettségnek a megsértésével – indokolatlanul mellőzték azokat a kérelmeket, amelyek a rendelkezésre álló források elégtelensége folytán nem nyertek támogatást, és amelyek benyújtói arra vártak, hogy a kérelmek automatikusan bekerüljenek a legközelebbi pályázati felhívásba, vagy az új program alkalmazása keretében közzétett első »megfelelő« pályázati felhívás kapcsán újrafogalmazzák azokat[?]”.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Előzetes megjegyzés

42 Megjegyzendő mindenekelőtt, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kizárólag az egyenlő bánásmód elve és az indokolási kötelezettség tekintetében tartotta szükségesnek, hogy a vitatott határozat érvényességének vizsgálatát kérje a Bíróságtól.

- 43 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 234. cikkben említett eljárás a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, vagyis kizárólag az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje mind az előzetes döntéshozatal szükségességét ítéletének meghozatala szempontjából, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét (lásd a C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4921. o.] 59. pontját; a C-208/05. sz. ITC-ügyben 2007. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-181. o.] 48. pontját, valamint a C-305/05. sz., Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai ügyben 2007. június 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5305. o.] 18. pontját).
- 44 E feltételek mellett, jóllehet a Nuova Agricast a vitatott határozat érvénytelenségének további okaira is hivatkozott az alapeljárásban, e határozat érvényességének vizsgálata nem terjeszthető ki e további érvénytelenségi okokra, amelyeket a kérdést előterjesztő bíróság nem érint (lásd, értelemszerűen, a fent hivatkozott Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai ügyben hozott ítélet 17–19. pontját).

Az elfogadhatóságról

- 45 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az olasz állam esetleges felelőssége és a vitatott határozat érvényessége közötti, a kérdést előterjesztő bíróság által állított kapcsolat fennállása nem állapítható meg, ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés nem kapcsolódik az alapeljáráshoz.
- 46 Egyrészt ugyanis lehetséges, hogy az olasz állam a 2000–2006-os támogatási program bejelentése alkalmával anélkül sértette meg az egyenlő bánásmód elvét, hogy a vitatott határozat kapcsán – amelyben a Bizottság állást foglalt a bejelentő tagállam által tervezett program tárgyában – bármilyen hibát meg lehetne állapítani. Másrészt

nincs semmilyen kapcsolat az olasz állam felelőssége és a határozat pusztán olyan formai hiba, mint az indokolás hiánya miatt fennálló esetleges érvénytelensége között.

47 Ezzel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság – mint az a jelen ítélet 35. pontjában megállapítást nyert – úgy véli, hogy a megtámadott határozat a kár kiváltó oka, valamint hogy az a Nuova Agricast által az olasz államnak felrótt magatartás és az e vállalkozás által állítólagosan elszenvedett kár felmerülése közé illeszkedik. Következésképpen, ha a vitatott határozat az egyenlő bánásmód elvének megsértése vagy az indokolás hiánya miatt érvénytelennek bizonyul, ez a megállapítás hatással lehet a kérdést előterjesztő bíróság által a Nuova Agricast kártérítési kérelmének elbírálása során végzett mérlegelésre.

48 Ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés teljes egészében elfogadható.

A vitatott határozat érvényessége az egyenlő bánásmód elve alapján

49 A Bizottság először arra hivatkozik, hogy a vitatott határozat nem sértheti az egyenlő bánásmód elvét, mivel az abban foglalt átmeneti rendelkezés az olasz hatóságok szabad választásából ered.

50 Ezzel kapcsolatban a Szerződés általános szerkezetéből következik, hogy a 88. cikk szerinti eljárás soha nem vezethet a Szerződés különös rendelkezéseivel ellentétes eredményre (lásd különösen a C-204/97. sz., Portugália kontra Bizottság ügyben

2001. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-3175. o.] 41. pontját, valamint a C-456/00. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11949. o.] 30. pontját). Ezért az olyan állami támogatást, amely bizonyos feltételeinél fogva sérti a Szerződés egyéb rendelkezéseit, a Bizottság nem nyilváníthatja a közös piaccal összeegyeztethetőnek (lásd a C-113/00. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7601. o.] 78. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 51 Hasonlóképp, azt az állami támogatást, amely bizonyos feltételeinél fogva sérti a közösségi jog olyan általános elveit, mint az egyenlő bánásmód elve, a Bizottság nem nyilváníthatja a közös piaccal összeegyeztethetőnek.
- 52 Ezért a Bizottság által előterjesztett, a jelen ítélet 49. pontjában összefoglalt érvet figyelmen kívül kell hagyni.
- 53 Másodszor, a Bizottság azt állítja, hogy az olasz hatóságok nem tájékoztatták őt az első kategóriába tartozó vállalkozások sajátos esetéről, ezért nem róható fel neki, hogy nem vette figyelembe e vállalkozások különleges helyzetét, ebből következően pedig a vitatott határozat erre az indokra alapított bármely hibájára sem lehet hivatkozni.
- 54 Ezzel kapcsolatban állandó ítélkezési gyakorlat, hogy az állami támogatással kapcsolatos határozat jogszerűségét azon információk alapján kell megítélni, amelyek a határozat meghozatalakor a Bizottság rendelkezésére álltak (lásd különösen a 234/84. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1986. július 10-én hozott ítélet [EBHT 1986., 2263. o.] 16. pontját, a C-74/00. P. és a C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 24-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-7869. o.] 168. pontját, valamint a C-276/02. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2004. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8091. o.] 31. pontját).

- 55 Jóllehet ez az ítélkezési gyakorlat eddig csak olyan keresetek esetében nyert alkalmazást, amelyek a Bizottság által az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás végén hozott határozat ellen irányultak, annál inkább irányadó, ha a vitatott határozathoz hasonló, valamely támogatással vagy támogatási programmal szemben kifogást nem emelő határozat érvényességéről van szó.
- 56 Az említett ítélkezési gyakorlat ugyanis különösen a határozatok ez utóbbi kategóriája esetében tűnik igazoltnak, figyelembe véve az állami támogatások ellenőrzésére irányuló, a Szerződés által bevezetett eljárás szerkezetét.
- 57 Az állami támogatások ellenőrzésére irányuló eljárás keretében különbséget kell tenni egyrészt az EK 88. cikk (3) bekezdése által bevezetett és a 659/1999 rendelet 4. és 5. cikkében szabályozott, a támogatások előzetes vizsgálatára irányuló szakasz – amelynek egyedüli célja annak lehetővé tétele a Bizottság számára, hogy kialakítsa elsődleges véleményét a szóban forgó támogatás teljes vagy részleges összeegyeztethetőségéről –, másrészt pedig az EK 88. cikk (2) bekezdésében foglalt és az említett rendelet 6. és 7. cikkében szabályozott vizsgálati szakasz között, amely arra szolgál, hogy a Bizottság számára lehetővé tegye azt, hogy teljes információt kapjon az ügy összes adatára vonatkozóan (a C-198/91. sz., Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-2487. o.] 22. pontja; a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3203. o.] 16. pontja; a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1719. o.] 38. pontja, valamint a C-176/06. P. sz., Stadtwerke Schwäbisch Hall és társai kontra Bizottság ügyben 2007. november 29-én hozott ítélet 20. pontja).
- 58 A Bizottság valamely támogatás kedvező elbírálása érdekében az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes szakaszra szorítkozhat, amennyiben az első vizsgálat eredményeként meggyőződhetett róla, hogy az érintett terv összeegyeztethető a Szerződéssel.

- 59 A Bizottság kizárólag abban az esetben köteles minden szükséges véleményt beszerezni, valamint e célból az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást megindítani, ha az említett első vizsgálat során ezzel ellentétes következtetésre jut, vagy nem tudja minden kétséget kizáróan megállapítani a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét (lásd ilyen értelemben különösen a 84/82. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1984. március 20-án hozott ítélet [EBHT 1984., 1451. o.] 13. pontját; a fent hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 29. pontját; a fent hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. pontját; a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 39. pontját, valamint a fent hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. pontját).
- 60 Márpedig, ha a valamely támogatással vagy támogatási programmal szemben kifogást nem emelő határozat érvényességét olyan adatok alapján kellene elbírálni, amelyekkel a Bizottság az előzetes szakasz végén nem rendelkezhetett, a Bizottság kénytelen lenne rendszeresen megindítani az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálati eljárást és felhívni az érintett feleket észrevételeik megtételére, annak elkerülése érdekében, hogy azok az adatok, amelyekkel nem rendelkezhetett, az érintett támogatás vagy támogatási program jóváhagyásáról szóló határozatának megsemmisítését eredményezzék. Mint azt a főtanácsnok az indítványának 71. pontjában hangsúlyozta, ez sértené az állami támogatások ellenőrzésének két külön szakaszra – melyek közül a második nem minden esetben szükséges – történő felosztását, amelyre a Szerződés alkotóinak szándéka irányult, és amelyet a közösségi jogalkotó a 659/1999 rendeletben megerősített.
- 61 Ennek kapcsán az alapeljárásban a vitatott határozat „Jogalap” című része a 488/1992. sz. törvény végrehajtási rendelkezéseire vonatkozik, amelyek az 1997–1999-es támogatási programnak a jelen ítélet 10. és 11. pontjában összefoglalt végrehajtási szabályait határozták meg, beleértve az eredeti kérelem automatikus bekerülése vagy az újrafogalmazott kérelem benyújtása közötti, mindazon vállalkozásokat megillető választás lehetőségét, amelyek az adott pályázati felhívásra kijelölt források elégtelensége folytán nem részesültek támogatásban.

- 62 Következésképpen, még ha az olasz hatóságok – mint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül – nem is kezdeményezték a Bizottság szolgáltatainak kifejezett és maradéktalan tájékoztatását a 488/1992. sz. törvény alapján nyújtandó támogatásokban érdekelt vállalkozások jogi helyzetéről, a Bizottságnak tudomással kellett bírnia mind az első kategóriába, mind pedig a második kategóriába tartozó vállalkozások létezéséről.
- 63 A fentiekre tekintettel tárgytalannak tűnik a Nuova Agricast azon indítványa, amely a Bizottság arra történő felhívására irányul, hogy csatoljon bizonyos, a vitatott határozat elfogadását megelőzően az olasz hatóságokkal folytatott tárgyalásai során váltott leveleket annak ellenőrzése érdekében, hogy az említett hatóságok jelezték-e, vagy sem a Bizottság szolgálatai részére az első kategóriába tartozó vállalkozások létezését.
- 64 E feltételek mellett harmadszor azt kell megvizsgálni, hogy a Bizottság megsértette-e az egyenlő bánásmód elvét azzal, hogy nem emelt kifogást azon támogatási programmal szemben, amelynek alapján egyedül a második kategóriába tartozó vállalkozások részesülhettek az átmeneti rendelkezésből származó előnyben.
- 65 Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a második kategóriába tartozó vállalkozások közül csak azok részesülhettek az átmeneti rendelkezésből származó előnyben, amelyek a negyedik pályázati felhíváshoz kapcsolódó támogatás iránti kérelmük benyújtása előtt nem kezdték meg a beruházási tervük végrehajtását.
- 66 Az egyenlő bánásmód elvének tiszteletben tartása megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak az ilyen bánásmód objektíven nem igazolható (lásd többek közt a C-248/04. sz. Koninklijke Coöperatie Cosun ügyben 2006. október 26-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10211. o.] 72. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 67 Meg kell állapítani ugyanakkor, hogy az alapeljárásban az első és a második kategóriába tartozó vállalkozások nem voltak összehasonlítható helyzetben, tekintettel az állami támogatások szükségességének követelményére, amelyet többek között az iránymutatások 4.2. pontjának harmadik bekezdése juttat kifejezésre.
- 68 Mint az a 730/79. sz., Philip Morris Holland kontra Bizottság ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélet (EBHT 1980., 2671. o.) 17. pontjából következik, nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek az olyan támogatás, amely a kedvezményezett vállalkozás pénzügyi helyzetét anélkül javítja, hogy a 87. cikk (3) bekezdésében foglalt célok eléréséhez szükséges lenne (lásd ilyen értelemben a 310/85. sz., Deufil kontra Bizottság ügyben 1987. február 24-én hozott ítélet [EBHT 1987., 901. o.] 18. pontját, valamint a C-400/92. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1994. október 5-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-4701. o.] 12., 20. és 21. pontját is).
- 69 Valamely támogatás szükségességének hiánya különösen azon tény következtében állapítható meg, hogy az érdekelt vállalkozás már azt megelőzően megkezdte, sőt meg is valósította a támogatott tervet, hogy a támogatás iránti kérelmet a hatáskörrel rendelkező hatóságokhoz továbbították volna, ami kizárja, hogy az érintett támogatásnak ösztönző szerepe legyen.
- 70 Az 1997–1999-es támogatási program alatt a második kategóriába tartozó vállalkozásoknak feltétlen joguk volt ahhoz, hogy a kérelmük bármilyen módosítás nélkül automatikusan bekerülhessen azon megfelelő pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba, amely közvetlenül azt a pályázati felhívást követi, amelynek alapján a kérelmet először benyújtották, anélkül hogy ennek érdekében bármilyen eljárási cselekményt kellett volna végezniük.
- 71 Ezzel szemben az első kategóriába tartozó vállalkozásoknak kérelmet kellett benyújtaniuk az első olyan megfelelő pályázati felhívásra, amely azt a pályázati felhívást követi, amelynek vonatkozásában lemondtak az eredeti kérelmük automatikus bekerüléséről. Ráadásul újrafogalmazott kérelemről volt szó.

- 72 Kétségtelen, mint arra a Nuova Agricast hivatkozik, hogy mind az eredeti kérelem, mind pedig az újrafogalmazott kérelem ugyanazon terv finanszírozására irányult, valamint az újrafogalmazás nem érinthette az említett terv lényegi elemeit, hanem kizárólag azon értékelési mutatók szempontjából figyelembe vett elemekre vonatkozhatott, amelyek alapján megállapították a kérelem azon pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorban elfoglalt helyét, amelynek keretében a kérelmet benyújtották.
- 73 Maguk az értékelési mutatók ugyanakkor a kérelem meghatározó elemeit jelenítették meg. E mutatók ugyanis többek között a következőkre vonatkoztak: az érintett vállalkozás által a terv keretében beruházott saját tőke a teljes beruházáshoz képest, a terv által létesített munkahelyek száma a teljes beruházáshoz képest, valamint a kért támogatás összege és a folyósítható legmagasabb támogatás közötti viszony.
- 74 Végeredményben tehát önmagában az a tény, hogy az értékelési mutatók szempontjából figyelembe vett elemek módosítása növeli a kért támogatás tényleges folyósításának eshetőségét, elegendő annak bizonyításához, hogy az újrafogalmazás valójában az eredeti kérelemtől eltérő kérelem benyújtásához vezetett.
- 75 Ezenkívül, mivel az újrafogalmazás az értékelési mutatók szempontjából figyelembe vett elemek módosításával arra irányult, hogy javítsa az újrafogalmazott kérelem besorolását annak érdekében, hogy az megfelelő helyet foglaljon el a rangsorban az érintett pályázati felhíváshoz kapcsolódó alapok csökkenő sorrendben történő odaítélése során, az átmeneti rendelkezésből származó előnynek az első kategóriába tartozó vállalkozásokra történő kiterjesztése azzal a hatással járt volna, hogy e vállalkozások tervei a kért támogatást jobb eséllyel kaphatták volna meg, mint az első alkalommal pályázó vállalkozások tervei, amelyek esetében a támogatás szükségessége nem volt kétséges.

- 76 Ezzel szemben, a második kategóriába tartozó vállalkozások által a negyedik pályázati felhívásra már benyújtott kérelmeknek a nyolcadik pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba történő automatikus bekerülése esetén a fenti hatás nem következhetett be, mivel az értékelési mutatók a kérelmek módosítására vonatkozó lehetőség teljes hiánya folytán változatlanok maradtak.
- 77 E megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy az első kategóriába és a második kategóriába tartozó vállalkozások nem voltak összehasonlítható helyzetben.
- 78 Ezért nem valószínű, hogy a Bizottság megsértette volna az egyenlő bánásmód elvét azáltal, hogy jóváhagyta a 2000–2006-os támogatási programot, ideértve az átmeneti rendelkezést.

A vitatott határozat érvényessége az indokolási kötelezettség alapján

- 79 Mint az az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az EK 253. cikk által megkövetelt indokolást az adott ügy természetéhez kell igazítani, valamint világosan és kétértelműségtől mentesen kell megfogalmazni a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye. Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázatához

jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni. Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, mivel azt, hogy egy jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikkben felsorolt követelményeknek, nemcsak a szövege, hanem a háttere, valamint az érintett témára vonatkozó jogszabályok összessége alapján kell megítélni (lásd többek között a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 63. pontját; a C-346/03. és C-529/03. sz., Atzeni és társai egyesített ügyekben 2006. február 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-1875. o.] 73. pontját, valamint a C-266/05. P. sz., Sison kontra Tanács ügyben 2007. február 1-jén hozott ítélet [EBHT 2007., I-1233. o.] 80. pontját).

- 80 Mint azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, a vitatott határozat alapján nem lehet olyan szempontra következtetni, amelynek segítségével elhatárolhatók egymástól azon vállalkozások különböző kategóriái, amelyek az 1997–1999-es támogatási program alatt támogatás iránti kérelmet nyújtottak be, és jogi érdekük állt fenn a következő pályázati felhívásra vonatkozó rangsorba történő bekerülésre.
- 81 Az indokolási kötelezettség ugyanakkor főszabály szerint azokra az indokokra korlátozódik, amelyek miatt a gazdasági szereplők adott kategóriája az adott intézkedésből származó előnyben részesül, és nem következik e kötelezettségből, hogy mindazon más gazdasági szereplő kizárását meg kellene indokolni, akik nincsenek összehasonlítható helyzetben. A valamely intézkedés előnyéből kizárt szereplők kategóriáinak száma ugyanis potenciálisan végtelen, ezért nem várható el a közösségi intézményektől, hogy valamennyi ilyen esetben egyedi indokolással szolgáljanak.
- 82 Ezzel szemben, ha egyrészt az aktus kedvezményezettjei, másrészt pedig a kizárt gazdasági szereplők összehasonlítható helyzetben vannak, az aktust kibocsátó közösségi intézmény egyedi indokolás keretében köteles megmagyarázni, hogy az így bevezetett eltérő bánásmód miért minősül objektíven igazolhatónak.

- 83 Az átmeneti rendelkezéssel kapcsolatban az az érvelés, amelynek alapján a Bizottság a második kategóriába tartozó vállalkozások vonatkozásában hagyott jóvá átmeneti rendszert, a jogilag megkövetelt módon következik a vitatott határozat összefüggéséből, valamint az érintett területre vonatkozó jogszabályok összességéből.
- 84 Az átmeneti rendelkezés ugyanis a vállalkozások számára az 1997–1999-es támogatási program keretében elismert azon lehetőségre utal közvetett módon, hogy a támogatás iránti kérelmük automatikusan bekerüljön azon megfelelő pályázati felhíváshoz kapcsolódó rangsorba, amely közvetlenül azt a pályázati felhívást követi, amelynek alapján a kérelmet először benyújtották. Márpedig az e lehetőséget előíró nemzeti szabályozás – azonkívül, hogy a vitatott határozat „Jogalap” című része kifejezetten utal rá – valamennyi érdekelt számára ismert volt.
- 85 Ezért abban az összefüggésben, amelybe a vitatott határozat illeszkedik, az átmeneti rendelkezés szövege elegendőnek bizonyul annak megértéséhez, hogy az olasz állam az 1997–1999-es támogatási program alatt közzétett utolsó pályázati felhívás alapján pályázó vállalkozások javára kívánt átmenetet biztosítani az e támogatási program és a 2000–2006-os támogatási program között, és a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ez az intézkedés összeegyeztethető a közös paccal.
- 86 Ezzel szemben, mint a jelen ítélet 67–77. pontjában megállapítást nyert, az első kategóriába és a második kategóriába tartozó vállalkozások nem voltak összehasonlítható helyzetben. Hasonlóképp, a Bizottság, annak ellenére, hogy nem jelölte meg azokat az okokat, amelyek alapján az átmeneti rendelkezésből származó előnyt nem terjesztette ki az első kategóriába tartozó vállalkozásokra, nem sértette meg indokolási kötelezettségét.
- 87 A fentiek alapján tehát az a válasz adandó, hogy a feltett kérdés vizsgálata egyetlen olyan tényezőt sem tárt fel, amely érinthetné a vitatott határozat érvényességét.

A költségekről

- 88 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A feltett kérdés vizsgálata egyetlen olyan tényezőt sem tárt fel, amely érintetné a Bizottság 2000. július 12-i határozatának érvényességét, amelyben a Bizottság nem emelt kifogást az Olaszország válságban lévő tartományait érintő, 2006. december 31-ig szóló beruházási támogatási programmal szemben (az N 715/99. sz. állami támogatás – Olaszország).

Aláírások